

2015-09-22

REMISSYTTRANDE

Dnr: Ju2015/3556/L3

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Svenska Uppfinnareföreningens remissyttrande över slutbetänkandet av Patentlagsutredningen (SOU 2015:41)

Patentlagsutredningens slutbetänkande presenterades i april 2015. Svenska Uppfinnareföreningen koncentrerar sina synpunkter på dels de principiella utgångspunkterna dels på några förslag som berör praktiska frågor i patenthanteringen.

Svenska Uppfinnareföreningen är positiv till och har tidigare tillstyrkt ett gemensamt europapatent och ser därför positivt på anpassningen av den svenska patentlagen till konventionen om en europeisk patentdomstol (UPC) och Eus förordning om ett patentskydd med enhetlig verkan. Idag följer Svenska Uppfinnareföreningen implementeringen av det enhetliga patentskyddet främst med bevakning av kostnadssidan så att systemen inte blir för ekonomiskt betungande för den enskilde uppfinnaren och småföretaget att skydda och bevaka sina patent.

Inledande bestämmelser

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens bedömning att det är viktigt att den nya patentlagen lyfter fram uppfinnarens ensamrätt till uppfinningen. En rätt som omfattar rätten att söka patent och rätten att få sitt namn nämnt i patentansökan och det meddelade patentet. Endast rätten att ansöka om patent kan överlåtas. Utredningen föreslår inga ytterligare lagliga rättigheter.

Svenska Uppfinnareföreningen saknar i patentlagen en koppling till att uppfinningen även ska ge uppfinnaren en rätt till en skälig ekonomisk ersättning. Utredningen berör "ersättningsfrågan" endast genom att i den föreslagna nya patentlagen införa en hänvisning till lagen (1949:345) om arbetstagares uppfinningar som anger att en anställd uppfinnare alltid har rätt till skälig ersättning. I den föreslagna nya patentlagen är ersättningsfrågan helt oreglerad. Svenska Uppfinnareföreningen anser att det är en brist i nuvarande patentlag att

SUF

Svenska Uppfinnareföreningen

det saknas en lagligt reglerad rätt till ekonomisk ersättning för uppfinnaren. En rättighet som ska gälla samtliga uppfinnare. Ersättningens storlek kan sedan givetvis variera.

Uppfinnarens rättigheter definieras idag främst genom patentlagen och lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (1949:345). Men uppfinnarens rätt definieras och tillämpas också inom andra rättsområden såsom avtalsrätt och köprätt. Även skadeståndsrätt kan bli aktuell. Dessa rättsområden som inte har till ursprungligt syfte att reglera uppfinnarens ställning och rätt till ersättning kan spela en stor roll när det gäller tvister som rör "utanförstående arbetstagare" beroende på att patenträtten och uppfinnarrätten helt saknar regleringar rörande utanförstående arbetstagares uppfinningar. "Uppfinnarens rätt" har blivit svårare att definiera, beroende på att uppfinnarens rätt är i hög grad beroende av den relation som uppfinnaren har utanför ett traditionellt anställningsförhållande.

De här situationerna belyses bland annat i två examensarbeten vid Linköpings respektive Lunds universitet.¹⁾

Med "utanförstående arbetstagare/uppfinnare" menas alla de som inte är anställda och som genom anställningsavtal eller liknande dokumentation får sina uppfinnarrätter definierade. ¹Från uppfinnarhåll vore det en stimulans, uppskattning och tydligare rättslig ställning om uppfinnarens rätt och rätten till skälig ersättning för en uppfinning får lagligt stöd i patentlagen vilket samtidigt skulle främja innovationskraften i samhället. Svenska Uppfinnareföreningen föreslår därför att patentlagens definition av rättigheter knutna till en uppfinning ska kompletteras med en rätt till ekonomisk ersättning. Frågan är emellertid komplex varför en särskild studie eller utredning bör få i uppdrag att se över den.

Straffbart patentintrång

Utredningens analys av tillämpningen av patentlagens straffbestämmelser leder till slutsatsen att den nuvarande åtalsprövningsregeln ger ett mycket begränsat utrymme för att väcka ett allmänt åtal för patentintrång. Det finns dock enligt utredningen inte några entydiga skäl som talar för att antalet patenträttsliga åtal borde vara större än nu. Utredningen föreslår därför inte några ändringar i åtalsreglerna. Svenska Uppfinnareföreningen finner det mycket olyckligt att utredningen kommer till denna slutsats. Svenska Uppfinnareföreningen menar att utredningen inte har gått till botten

¹ Utanförstående arbetstagares rättigheter till uppfinningar, *Unemployed worker's rights to innovations av Mariam Omeirat och Sandra Andersson: Linköpings universitet 2014*

Rätten till uppfinning. En jämförelse mellan arbetstagare, uppdragstagare, examensarbetare samt hyrda arbetstagare av Zorba Hållsten: Lunds universitet 2014

med frågan om straffsanktionering av medvetna patentintrång, eller direkt immaterialrättslig stöld. De immaterialrättsliga frågorna har fått en allt större betydelse med stora ekonomiska värden inom affärsvärlden. Enligt Svenska Uppfinnareföreningen ska dessa brott jämföras med övrig ekonomisk brottslighet. Det är också väl känt att kostnaderna att driva ett civilt patentmål är mycket höga vilket innebär att uppfinnare idag inte har möjlighet att rättsligt försvara sina patent. Utredningens beskrivning av dagens situation är närmast en redovisning av statusläget. Ett läge som är mycket låst. Det beror på två skäl, nämligen aktuell skrivning i patentlagen om "särskilda skäl" och i ännu större utsträckning Riksåklagarens ställningstagande och tillämpning i denna fråga. Utredningens konstaterande att åtal inte bara är sällsynta utan de kan sägas vara av icke existerande beror givetvis på dessa förhållanden.

Svenska Uppfinnareföreningens uppfattning är att patentlagens begränsning för att väcka allmänt åtal genom att kräva särskilda skäl bör ändras genom att kravet på "särskilda skäl" utgår.

Grundhandlingsbegreppet

Enligt utredningens förslag ska grundhandlingsbegreppet tas bort. I stället ska det, precis som vid tillämpningen av EPC, vara ansökan på ingivningsdagen som – oavsett vilket språk den är skriven på – ska vara avgörande för vilka ändringar som får göras i ansökan.

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens uppfattning.

Frågor som gäller det enhetliga patentsystemet

För att det enhetliga patentsystemet av den här anledningen inte ska uppfattas som riskabelt föreslår utredningen att tremånadersfristen för validering i en sådan situation ska löpa från det att avslagsbeslutet fått laga kraft. Även fristen för att betala den första årsavgiften i Sverige ska räknas från avslagsbeslutet.

Svenska Uppfinnareföreningen delar utredningens uppfattning.

Beslut i detta ärende har fattats Mats Olsson, efter anmälan i Svenska Uppfinnareföreningens styrelse. I beredningen av ärendet har konsulten Torbjörn Larsson medverkat och föredragande har varit verkställande ledamoten Kjell Jegefors

Stockholm 2015-09-22

Mats Olsson

Ordförande